

Aamunavaus vaateteollisuuden haasteista ja kansalaisaktiivismin voimasta

Hyvää huomenta! (Ja hyvää vaatevallankumousviikkoa!)

Tänään pureudumme globaalin vaateteollisuuden ongelmiin ja tutustumme Vaatevallankumous-liikkeeseen.

Vaatevallankumousviikkoa vietetään vuosittain Rana Plazan vaatetehtäön onnettomuuden vuosipäivän tienoilla. Kahdeksan kerroksinen Rana Plaza -rakennus romahti Etelä-Aasiassa sijaitsevan Bangladeshin pääkaupungin Dhakan laitamilla 24. päivä huhtikuuta vuonna 2013. Romahduksessa kuoli 1134 ihmistä ja loukkaantui tuhansia. Tragedia sai paljon kansainvälistä medianäkyvyyttä, sillä Rana Plazan tehtaissa valmistettiin useiden länsimaisten yritysten tilaamia vaatteita.

Pieni ryhmä Rana Plazan onnettomuudesta järkyttyneitä ihmisiä perusti Vaatevallankumous-liikkeen Ison-Britanniassa pian onnettomuuden jälkeen, mutta jo muutaman kuukauden kuluessa sadat ihmiset ympäri maailman liittyivät heidän joukkoonsa. Vaatevallankumous-liike on kampanjoinut turvallisemman, oikeudenmukaisemman, ihmisoikeuksia kunnioittavan ja ekologisesti kestävä vaatevalmistuksen puolesta jo kokonaisen vuosikymmenen ajan.

Seuraavaksi esitän kuusi vaateteollisuuteen liittyvää väittämää. Nosta peukku ylös tai alas riippuen siitä, onko väittämä mielestäsi totta vai tarua. Oletko valmiina?

1. Suomeen tuodaan eniten vaatteita Yhdysvalloista. Totta vai tarua?

Tarua. Suomeen tuodaan eniten vaatteita Kiinasta ja toiseksi eniten Bangladeshista.

2. Vaatteiden kulutus on lisääntynyt hurjasti pikamuodin yleistymisen myötä. Totta vai tarua?

Totta. Viime vuosikymmeninä laajentunut pikamuotiteollisuus tuottaa markkinoille jatkuvasti uusia ja halpoja, mutta usein varsin heikkolaatuisia vaatteita, joiden käyttöikä jää lyhyeksi. Pikamuoti on johtanut siihen, että maailmassa syntyy yli 90 miljoonaa tonnia tekstiilijätettä vuosittain. Suurimmalle osalle vaatetyöntekijöistä ei myöskään makseta elämiseen riittävää palkkaa.

3. Polyesteri on maailman yleisin vaatekuitu. Totta vai tarua?

Totta. Polyesterin osuus maailman kaikista tuotetuista tekstiilikuiduista on jopa 58 prosenttia. Polyesteri valmistetaan kemiallisesti maaöljystä, joka on uusiutumaton luonnonvara. Polyesterin hiilijalanjälki on suuri, ja polyesterikankaista irtoava mikromuovi kuormittaa ekosysteemejä.

4. Puuvilla on aina eettinen ja ekologinen luonnonkuitu. Totta vai tarua?

Tarua. Puuvilla on toki luonnonkuitu, mutta sen viljelyssä käytetään paljon vettä ja ympäristölle haitallisia kemikaaleja, eikä suurimmalle osalle puuvillan poimijoista makseta elämiseen riittävää palkkaa. Reilun kaupan luomupuuvilla on kuitenkin parempi vaihtoehto tavalliselle puuvillalle.

5. Kansalaisaktivismi on edistänyt vaatetyöntekijöiden oikeuksia ja työturvallisuutta Bangladeshissa.

Totta vai tarua?

Totta. Kansalaisaktivistien, ihmisoikeusjärjestöjen ja ammattiliittojen uurastuksen ansiosta jopa 200 vaateyritystä sitoutui Rana Plazan onnettomuuden jälkeen Bangladesh Accord -nimellä tunnettuun palo- ja rakennusturvallisuussopimukseen. Toinen tärkeä saavutus on se, että sinnikkään kampanjoinnin tuloksena Rana Plazan onnettomuudessa loukkaantuneille ja kuolleiden omaisille maksettiin lopulta korvauksia yhteensä yli 30 miljoonan euron edestä.

6. Sinäkin voit osallistua vaatevallankumoukseen. Totta vai tarua?

Totta. Yksi suosituimmista tavoista osallistua vaatevallankumousviikon kampanjointiin on jakaa sosiaaliseen mediaan kuva omasta vaatteesta ja kysyä vaatebrändiltä, kuka vaateen on valmistanut hashtagilla #whomademyclothes. Myös sähköpostin lähettäminen suoraan yrityksille on hyvä vaihtoehto. Näin vaatebrändejä painostetaan toimimaan läpinäkyvämmiin ja julkaisemaan tiedot kaikista tehtaista, joissa ne valmistuttavat vaatteita.

Opitko tämän aamunavauksen aikana jotain uutta? Entä mikä olisi sinun mielestäsi paras keino painostaa yrityksiä kohti vastuullisempaa vaatetuotantoa? Voitte keskustella aiheesta hetken aikaa luokassa pienryhmissä tai parin kanssa.

Hyvää koulupäivää kaikille!